

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD., v právnej veci navrhovateľky **JUDr. M. O.**, bytom ul. G., zastúpenej JUDr. M. K., advokátkou so sídlom v K, D., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o **invalidný dôchodok**, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 15. januára 2010, č.k. 7Sd/115/2008 – 80, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 15. januára 2010, č.k. 7Sd/115/2008 – 80, **m e n í** tak, že rozhodnutia odporkyne číslo X. z 31. júla 2008 a z 5. augusta 2008 **z r u š u j e** a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Odporkyňa je povinná nahradiť navrhovateľke náhradu trov konania v sume 377,55 € k rukám právnej zástupkyne navrhovateľky, JUDr. M. K. AK D., Košice, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd rozsudkom z 15. januára 2010, č.k. 7Sd/115/2008 – 80, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 31. júla 2008 v spojení s rozhodnutím z 5. augusta 2008.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že rozhodnutím z 31. júla 2008 odporkyňa podľa § 263a zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 529/2006 Z.z. (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) a podľa § 29 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č.100/1988 Zb.“) priznala navrhovateľke od 8. februára 2008 invalidný dôchodok v sume 7 291 Sk mesačne a rozhodnutím z 5. augusta 2008 od 2. októbra 2008 odňala navrhovateľke čiastočný invalidný dôchodok s tým, že od 8. februára 2008 jej vypláca invalidný dôchodok v sume 7 291 Sk mesačne. Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľke bol od 9. septembra 2002 priznaný čiastočný invalidný dôchodok a trvanie invalidity navrhovateľky bolo preskúmané podľa § 263 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 18. júla 2006, keď vzhľadom na 70%-nú mieru poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa tento dôchodok (považovaný za invalidný dôchodok podľa zák.č. 461/2003 Z.z.) vyplácal v sume určenej podľa zákona č. 100/1988 Zb.. Na základe žiadosti navrhovateľky z 28. novembra 2007 o zvýšenie invalidného dôchodku z dôvodu zhoršenia jej zdravotného stavu bola dňa 19. februára 2008 posúdená posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Michalovce podľa § 263a ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a od 8. februára 2008 bola uznaná za invalidnú podľa § 29 ods. 3 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb.. Krajský súd sa stotožnil s právnym názorom odporkyne, že zdravotný stav navrhovateľky možno posúdiť len podľa zákona č. 100/1988 Zb. a neprichádza do úvahy posúdiť invaliditu navrhovateľky a stanoviť výšku jej invalidného dôchodku aj podľa zákona č. 461/2003 Z.z. a rozhodnúť o vyplácaní vyššieho dôchodku podľa § 263 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z..

Rozsudok krajského súdu napadla včas podaným odvolaním navrhovateľka, ktorá nesúhlasila s právnym názorom krajského súdu. Podľa jej názoru odporkyňa mala pri určovaní výšky jej invalidného dôchodku postupovať podľa ustanovenia § 263a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. a nie podľa právnej úpravy platnej do 1. januára 2004. Žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil, vyhovel jej odvolaniu v celom rozsahu a súčasne aby zaviazal odporkyňu na úhradu trov prvostupňového i odvolacieho konania.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že invalidita navrhovateľky má byť v súvislosti s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 460/2006 Z. z. posudzovaná podľa zák.č. 100/1988 Zb. a nie podľa zákona č. 461/2003 Z.z., s tým, že na navrhovateľku sa vzťahujú príslušné ustanovenia § 263a zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 529/2006 Z.z. a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne o nároku navrhovateľky na invalidný dôchodok, vydaných na základe žiadosti navrhovateľky z 28. novembra 2007 o zvýšenie invalidného dôchodku.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľka bola uznaná čiastočne invalidnou od 28. mája 2002 podľa § 37 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. z dôvodu zhoršovania zdravotného stavu, hlavne v oblasti pohybového systému následkom detskej mozgovej obrny. Od 9. septembra 2002 bol navrhovateľke priznaný čiastočný invalidný dôchodok, výplata ktorého jej bola zastavená od 2. decembra 2003 pre nesplnenie ekonomickej podmienky. Na základe žiadosti navrhovateľky z 3. marca 2005 bolo u navrhovateľky dňa 15. júla 2005 preskúmané trvanie invalidity podľa § 263 ods. 2 zák.č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 18. júla 2006 so záverom o 70 %-nej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pri rozhodujúcom zdravotnom postihnutí – *choroby podporného a pohybového aparátu* podľa kapitoly XV., oddiel E položka 4 písm. c) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. a navrhovateľke bola uvoľnená výplata invalidného dôchodku (čiastočného invalidného dôchodku) v sume, v akej patril podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003.

Podaním z 9. januára 2007 požiadala navrhovateľka o prepočítanie výšky čiastočného invalidného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z.z., na ktoré jej odporkyňa odpovedala listom z 23. januára 2007, v ktorom jej oznámila, že nárok na čiastočný invalidný dôchodok priznaný podľa zákona č. 100/1988 Zb. jej nezanikol, bola zastavená len jeho výplata, ktorá bola uvoľnená rozhodnutím zo 17. septembra 2005 v sume, v akej by dávka patrila, keby jej výplata nebola zastavená, a preto nie je možné posúdiť výšku jej invalidného dôchodku podľa § 263a zákona č. 461/2003 Z.z..

Žiadosťou z 28. novembra 2007 požiadala navrhovateľka o prehodnotenie zdravotného stavu z dôvodu jeho zhoršenia a podľa posudku z 19. februára 2008 bol jej zdravotný stav posúdený podľa § 263a zákona č. 461/2003 Z.z. so záverom, že je invalidná podľa § 29 zák.č. 100/1988 Zb. od 8. februára 2008 (od dátumu psychologického vyšetrenia) pre zhoršenie psychického stavu.

Návrhom z 20. septembra 2008 sa navrhovateľka domáhala preskúmania rozhodnutí odporkyne z 31. júla 2008 a 5. augusta 2008 z dôvodu, že suma jej invalidného dôchodku by mala byť dvakrát tak vysoká ako suma čiastočného invalidného dôchodku v sume uvoľnenej v roku 2005 a žiadala prepočítať sumu invalidného dôchodku od 8. februára 2008. V priebehu konania namietala, že odporkyňa mala pri posúdení invalidity navrhovateľky postupovať podľa § 263a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. a nie podľa § 263a ods. 1 tohto zákona, čím by dospela k inej výške dôchodku.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že preskúmanie trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 18. júla 2006 bolo u navrhovateľky vykonané 15. júla 2005 a do podania žiadosti z 28. novembra 2007 odporkyňa trvanie invalidity podľa § 263a ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. nevykonala; urobila tak práve na základe žiadosti z 28. novembra 2007, keď podľa posudku z 19. februára 2008 bola navrhovateľka uznaná invalidnou podľa § 29 ods. 3 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb., a to na základe iného invalidizujúceho ochorenia (*psychické ochorenie*).

Podľa ustanovenia § 263a ods.1 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 529/2006 Z.z. poistencovi, ktorému bolo preskúmané trvanie invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006, Sociálna poisťovňa preskúma trvanie invalidity alebo čiastočnej invalidity podľa zákona účinného do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak, a *rozhodne o trvaní nároku na výplatu invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku v sume určenej podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004*, ak sa v takto určenej sume vypláca po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 a trvá nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003.

Z ustanovenia § 263a ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. vyplýva, že preskúmanie trvania invalidity sa má vykonať ku dňu, ku ktorému bolo trvanie invalidity preskúmané podľa § 263 ods. 2 tohto zákona v znení účinnom do 18. júla 2006.

Podľa lekárskej správy posudkového lekára z 15. júla 2005 bola navrhovateľka *invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. so 70%-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť*. Uniklo aj pozornosti krajského súdu, že s uvedeným posudkovým zistením sa odporkyňa nezaoberala a napriek tomu, že rozhodovala o nároku na čiastočný invalidný dôchodok, resp. invalidný dôchodok podľa § 263a ods. 1 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z., neposúdila nárok navrhovateľky na výplatu čiastočného invalidného dôchodku podľa § 37 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. *ku dňu 15. júla 2005*, teda ku dňu, ku ktorému bola vykonaná kontrola trvania invalidity na účely § 263 ods. 2 zák.č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 18. júla 2006.

Na účely zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť poberateľa čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 je 50% (§ 263a ods. 12 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom od 1. októbra 2006).

Podľa § 186 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. podanie sa posudzuje podľa obsahu.

Z obsahu žiadosti navrhovateľky z 28. novembra 2007 je podľa názoru odvolacieho súdu zrejmé, že navrhovateľka poukazuje na zhoršenie zdravotného stavu a vyšší ako 50%-ný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, resp. 70%-ný pokles stanovený posudkom zo dňa 15. júla 2005, a teda, že žiada o priznanie vyššieho invalidného dôchodku v porovnaní s dôchodkom, ktorý doteraz poberá.

Podľa § 263a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 529/2006 Z.z. ak poistenec uvedený v odsekoch 1 a 2 má nárok na invalidný alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003 a súčasne má nárok na výplatu invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 1. januára 2004, vypláca sa invalidný dôchodok, ktorý je vyšší alebo najvyšší. Pri rovnakej sume týchto dôchodkov vypláca sa dôchodok, ktorý si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty invalidných dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na invalidný dôchodok, ktorý sa nevypláca.

Podľa názoru odvolacieho súdu z ustanovenia § 263a ods. 5 zák.č. 461/2003 Z.z. ani z dôvodovej správy k návrhu zákona č. 529/2006 Z.z., ktorým bolo toto ustanovenie do zákona č. 461/2003 Z.z. doplnené, nevyplýva, že by poistencovi po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263a ods. 1, 2 nemohol vzniknúť aj nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 zák.č. 461/2003 Z.z. z dôvodu viac ako 50%-nej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Pokiaľ ide o spojenie „poistenec uvedený v odsekoch 1 a 2“, ide o poistenca, ktorému bol priznaný invalidný alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 a ktorému bolo preskúmané trvanie invalidity podľa § 263 ods. 2 zák.č. 461/2003 Z.z., účinného do 18. júla 2006.

Odporkyňa po posúdení trvania nároku navrhovateľky na čiastočný invalidný dôchodok podľa § 37 zákona č. 100/1988 Zb. v súlade s § 263a ods. 1 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 529/2006 Z.z. *ku dňu 15. júla 2005*, mala posúdiť invaliditu navrhovateľky podľa § 71 zák.č. 461/2003 Z.z. na základe podanej žiadosti z 28. novembra 2007 o vyšší dôchodok z titulu zvýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť *nad 50%*. Je pritom zrejmé, že už k 15. júlu 2005 miera poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť dosahovala 70%.

Vzhľadom na to, že odporkyňa uvedeným spôsobom nepostupovala, jej rozhodnutia odvolací súd nepovažoval za zákonné, a preto rozsudok krajského súdu zmenil, napadnuté rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 250l ods. 2 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 O.s.p..

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne v zmysle vyššie uvedeného posúdiť trvanie čiastočnej invalidity a nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku podľa § 263a ods. 1 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. k 15. júlu 2005, rozhodnúť o nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 a nasl. zákona č. 461/2003 Z.z. na základe žiadosti z 28. novembra 2007 a v prípade vzniku takého nároku rozhodnúť aj podľa § 263a ods. 5 tohto zákona, doplniť dokazovanie o posúdenie miery poklesu schopnosti navrhovateľky podľa § 71 zák.č. 461/2003 Z.z. už od 8. februára 2008, rozhodnúť o nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 zák.č. 461/2003 Z.z. a v prípade, že taký nárok vznikne, rozhodnúť aj o súbehu dávok v súlade s § 263a ods. 5 zák.č. 461/2003 Z.z..

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Keďže navrhovateľka mala v konaní úspech, súd jej priznal náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia podľa § 11 ods. 1 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. za 4 a ¼ úkonu právnej pomoci po 53,49 (príprava a prevzatie zastúpenia, účasť na pojednávaní dňa 29.5.2009 v ¼, 5.6.2009 a 11.9.2009, písomné vyjadrenie z 3.4.2009) + režijný paušál 3 x 6,95 €, za 2 úkony právnej pomoci po 55,49 € (účasť na pojednávaní dňa 15.1.2010, podanie odvolania) + režijný paušál 2 x 7,21 €, náhradu hotových výdavkov za vyhotovenie fotokópií vyjadrení odporkyne v sume 2,97 €. Náhradu trov konania za písomné vyjadrenia z 28.7.2009 a zo 14.1.2010 súd navrhovateľke nepriznal, keďže nešlo o uvedenie žiadnych nových skutočností a uvedené podania boli obsahovo zhodné s vyjadrením z 3.4.2009.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. apríla 2011

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková